

Odločba: Sodba IV Ips 52/2012

ECLI:

Odločba 2: VSM EPVDp 226/2011

Oddelek: Kazenski oddelek

Datum seje senata: 19.07.2012

Področje: PREKRŠKI - VARNOST CESTNEGA PROMETA

Institut: kršitev materialnih določb zakona - odločba o sankciji - kazenske točke v cestnem prometu s prenehanjem veljavnosti vozniškega dovoljenja – imetnik vozniškega dovoljenja, za katerega je vožnja osnovni poklic – poklicni voznik – meje sankcioniranja prekrškov - uporaba milejšega zakona

Zveza: ZP-1 člen 2, 22, 22/3, 22/5. ZVCP-1 člen 235, 235/5. ZPrCP. URS člen 28.

JEDRO:

Sodišče mora ob odločanju uporabiti tisti materialni predpis, ki je veljal v času storitve prekrška, razen če je kasnejši predpis za storilca milejši. Določba petega odstavka 235. člena ZVCP-1 je materialnopravne narave, sedaj veljavna ureditev v ZP-1 in ZPrCP pa podobne določbe ne pozna.

IZREK:

Zahtevi za varstvo zakonitosti se ugodi, izpodbijani sklep sodišča druge stopnje se razveljavi ter se zadeva vrne temu sodišču v novo sojenje.

OBRAZLOŽITEV:

A.

1. Okrajno sodišče v Gornji Radgoni je s sklepom EPVD 33/2011 z dne 15. 12. 2011 B. G., storilcu prekrškov po c) točki četrtega odstavka 130. člena Zakona o varnosti cestnega prometa (v nadaljevanju ZVCP-1), b) točki sedmega odstavka 32. člena ZVCP-1 in d) točki sedmega odstavka 32. člena ZVCP-1, izreklo prenehanje veljavnosti vozniškega dovoljenja za kategorije AM, B1, B, C1, C, BE, C1E ter G motornih vozil, ki so bile vpisane v vozniško dovoljenje na dan 24. 12. 2010. Sodišče je storilcu naložilo tudi plačilo sodne takse. Višje sodišče v Mariboru je z uvodoma navedenim sklepom zavrnilo pritožbo storilčevega zagovornika kot neutemeljeno, potrdilo sklep sodišča prve stopnje in storilcu naložilo plačilo sodne takse.

2. Vrhovni državni tožilec je zoper sklep sodišča druge stopnje vložil zahtevo za varstvo zakonitosti zaradi kršitve iz 4. točke 156. člena Zakona o prekrških (v nadaljevanju ZP-1). Vrhovni državni tožilec predlaga, da Vrhovno sodišče izpodbijani sklep razveljavi in zadevo vrne sodišču druge stopnje v ponovno odločanje.

3. Vrhovno sodišče je zahtevo za varstvo zakonitosti na podlagi drugega odstavka 423. člena Zakona o kazenskem postopku (v nadaljevanju ZKP) v zvezi s 171. členom ZP-1 poslalo storilcu in njegovemu zagovorniku, ki se o njej nista izjavila.

B.

4. V zahtevi za varstvo zakonitosti vrhovni državni tožilec navaja, da bi v obravnavanem primeru glede na pritožbene navedbe storilčevega zagovornika sodišče druge stopnje moralo uporabiti določbo petega odstavka 235. člena ZVCP-1, ki je veljala do 30. 6. 2011, torej v času storitve vseh treh prekrškov. Ob sklicevanju na sodbo Vrhovnega sodišča IV Ips 2/2012 z dne 17. 1. 2012 vrhovni državni tožilec navaja, da gre za materialnopravno določbo, ki določa pogoje za izrek in obseg izreka sankcije prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja, zato je treba v skladu z načelom zakonitosti v kazenskem pravu uporabiti tiste določbe predpisa, ki so veljale v času storitve prekrška. Sodišče druge stopnje bi moralo uporabiti določbo petega odstavka 235. člena ZVCP-1, saj so bili prekrški storjeni v času veljavnosti te določbe. Zato se vrhovni državni tožilec ne strinja s stališčem sodišča druge stopnje, češ da te določbe ne more uporabiti, ker se od 1. 7. 2012 dalje ne uporablja več. Ureditev po petem odstavku 235. člena ZVCP-1 je tudi milejša za storilca. Storilec nobenega od prekrškov ni storil s tovornim vozilom, s katerim opravlja osnovni poklic, niti ni storil prekrška, za katerega je predpisanih 18 kazenskih točk. Zakon o pravilih cestnega prometa take določbe ne vsebuje in torej storilcu prekrška ne omogoča, da mu sodišče „pusti“ v veljavi vozniško dovoljenje za tisto kategorijo vozila, s katero opravlja osnovni poklic. Ker sodišče druge stopnje ni uporabilo zakona, ki je za storilca milejši, je kršilo materialno pravo, posledično pa tudi ni ugotovilo pravno relevantnih dejstev.

5. Vrhovno sodišče je v sodbah IV Ips 104/2011 in IV Ips 2/2012, obe z dne 17. 1. 2011, v katerih je obravnavalo enako pravno vprašanje, kot je izpostavljeno v obravnavani zadevi, obrazložilo, da je ob upoštevanju načela zakonitosti iz 28. člena Ustave in 2. člena ZP-1 treba uporabiti predpis, ki je veljal v času storitve (zadnjega) prekrška. Presodilo je, da je določba petega odstavka 235. člena ZVCP-1 materialnopravne narave ter da sedaj veljavna ureditev v ZP-1 in Zakona o pravilih cestnega prometa (Ur. l. RS, št. 109/2010, v nadaljevanju ZPrCP) podobne določbe ne pozna. Obravnavani primer se od zadev, obravnavanih v zgoraj citiranih sodbah, razlikuje v tem, da sta sodišči prve in druge stopnje v obrazložitvah svojih odločb storilcu pojasnili, da ima glede na določbo (sedaj veljavnega) 202. d člena ZP-1 v določenem roku možnost vložiti predlog za odložitev izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja. Po presoji Vrhovnega sodišča ta razlika glede na izpostavljeno pravno vprašanje ni bistvena.

6. Glede na povedano je treba pritrditi zahtevi za varstvo zakonitosti, da presoja sodišča druge stopnje, da določbe petega odstavka 235. člena ZVCP-1 ni mogoče uporabiti, ker ta določba ne velja več, saj je od 1. 7. 2011 dalje v veljavi ZPrCP, ni pravilna. Sodišče mora ob odločanju uporabiti tisti materialni predpis, ki je veljal v času storitve prekrška, razen če je kasnejši predpis za storilca milejši. Zaradi takega stališča sodišča druge stopnje je bila storilcu glede na pritožbene navedbe njegovega zagovornika odvzeta možnost, ki jo je imel po petem odstavku 235. člena ZVCP-1, torej da mu sodišče lahko ne izreče prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja za kategorijo motornih vozil, s katero opravlja osnovni poklic, razen če je z vozilom te kategorije dosegel ali presegel tretjino kazenskih točk, predpisanih za izrek prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja, ali storil prekršek, za katerega je predpisanih 18 kazenskih točk. Ni pa mogoče pritrditi trditvam zahteve, da bi sodišče moralo uporabiti določbo petega odstavka 235. člena ZVCP-1. Sodišče mora najprej presoditi, ali so podani pogoji, navedeni v petem odstavku tega člena; šele če sodišče ugotovi obstoj teh pogojev, navedeno določbo tudi uporabi.

7. Vrhovno sodišče je zahtevi za varstvo zakonitosti ugodilo in na podlagi 426. člena ZKP v zvezi s 171. členom ZP-1 izpodbijani sklep sodišča druge stopnje razveljavilo ter zadevo vrnilo temu sodišču v novo sojenje. Sodišče druge stopnje bo moralo presoditi, ali so pritožbene navedbe o možnosti uporabe določbe petega odstavka 235. člena ZVCP-1 utemeljene in ali so podani pogoji, da sodišče storilcu ne izreče prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja za kategorije, s katerimi (po pritožbenih navedbah) opravlja osnovni poklic.